

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului depus de Victor Decuseară, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Decuseară împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, terț Centrul Național Anticorupție cu privire la anularea actelor administrative, restabilirea în funcție, încasarea plăților salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Decuseară Victor și menținută hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani

(Dosarul nr. 3ra-1088/22
NR. PIGD 2-20068613-01-3ra-20102022)

Testarea integrității instituționale. Destituire din funcție ca urmare a testului negativ. Argumentul reclamantului că a comis fapta ca urmare a instigării a rămas fără nici o analiză.

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (jud. D. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

15 august 2025

Textul corespunde originalului

**Examinând recursul declarat de Victor Decuseară, reprezentat de
avocatul Veaceslav Roșca,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul de judecată compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *Judecători*

ÎN FAPT:

1. La 22 iunie 2020, Victor Decuseară a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, terț Centrul Național Anticorupție cu privire la anularea actelor administrative, restabilirea în funcție, încasarea plăților salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În susținerea acțiunii reclamantului a indicat că prin ordinul nr.139-p din 08 septembrie 2017 al șefului-adjunct al Inspectoratului Ecologic de Stat, a fost numit în funcția publică de șef al Direcției Inspecției Ecologice Ialoveni, începând cu 19 septembrie 2017. Ulterior, prin ordinul nr.249-p din 18 octombrie 2018 al Inspectoratului pentru Protecția Muncii, a fost transferat în funcția publică de conducere de șef al Direcției Inspecției pentru Protecția Mediului Ialoveni.

3. La 28 ianuarie 2020, prin ordinul nr.29-c, Inspectoratul pentru Protecția Muncii, urmare a desfășurării anchetei de serviciu, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare.

4. Prin ordinul nr.272-p din 19 mai 2020 al Inspectoratului pentru Protecția Muncii a fost sancționat disciplinar sub formă de destituire din funcția publică de șef al Direcției Inspecției pentru Protecția Mediului Ialoveni, cu încetarea raporturilor de serviciu din 20 mai 2020.

5. La emiterea ordinului de destituire din funcție, Comisia de disciplină a Inspectoratului pentru Protecția Mediului, urmare a examinării cauzei disciplinare intentate împotriva dânsului, a constatat că, exercitând atribuțiile funcționale de conducere și inspector de mediu în cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului Ialoveni, a încălcat atribuțiile de serviciu, fapt stabilit în cadrul raportului anchetei de serviciu din 13 februarie 2020, pe cauza înregistrării rezultatului negativ al testului de integritate profesională. Comisa disciplinară, desfășurând activitatea în temeiul Legii nr.158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, Hotărârea Guvernului nr.201 din 11 martie 2009, Hotărârea Guvernului nr.548 din 13 iunie 2018, conducându-se de prevederile Regulamentului cu privire la Comisia de disciplină a stabilit că prin procesul-verbal nr.2 din 08 mai 2020, Decuseară Victor, potrivit raportului din 13 februarie 2020 privind efectuarea anchetei de serviciu, pe cazul înregistrării rezultatului negativ al testului de integritate profesională a fost supus testării în perioada anului 2019.

Urmare a documentării unei contravenții simulate de tăiere ilicită a arborilor, Decuseară Victor a fost solicitat de a se prezenta la locul faptei. Aflându-se la fața locului, s-a constatat că persoane necunoscute au defrișat arbori fără autorizarea organului competent. Decuseară Victor a ridicat de la testor un ferestru, comunicând pretinsului contravenient a se prezenta la sediul agentului public. Ulterior, la sediul agentului constatator din or. Ialoveni, testorului i s-a comunicat despre consecințele defrișărilor ilegale prin necesitatea perfectării procesului-verbal sau cu intentarea procesului penal. Testorul a reacționat la împrejurările invocate de reclamant, cu propunerea achitării a 50% din suma maximă stabilită pentru o astfel de contravenție. Potrivit Comisiei, reclamantul a manifestat „acceptul” în a primi suma de bani propusă. După ce testorul a achitat amenda, a revenit în biroul unde se afla doar cet. Tonu Gheorghe, un alt colaborator al Inspecției pentru Protecția Mediului Ialoveni, căruia i s-a transmis suma discutată în valoare de 350 de Euro. După revenirea la biroul reclamantului, ultimul a atenționat testorul că nu mai comită astfel de abateri, iar după familiarizarea agenților publici cu rezultatele testului negativ, atât banii, cât și utilajul ridicat au fost restituiți. Comisia a menționat că Decuseară Victor a încălcat prevederile art.22 alin.(1) lit.c), c) d), f), f¹) și g) din Legea nr.15/2008, comițând astfel abateri disciplinare.

6. La 19 mai 2020, șeful Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Gheorghe Manjeru a emis ordinul nr.272-p, prin care a aplicat în privința lui Decuseară Victor, șef al Inspecției pentru Protecția Mediului Ialoveni sancțiune disciplinară sub formă de destituire din funcția publică, cu încetarea raportului de serviciu din 20 mai 2020.

7. Reclamantul consideră ordinul nr.272-p din 19 mai 2020 al Inspectoratului pentru Protecția Mediului ca fiind unul neîntemeiat și ilegal.

8. Drept temei pentru emiterea ordinului de concediere contestat a servit faptul că la efectuarea testului de integritate profesională au fost încălcate drepturile la un proces echitabil, la respectarea vieții private.

9. Cu trimitere la art.6§1 CtEDO în coroborare cu art.21 din Constituție, reclamantul a reținut că orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i se vor asigura toate garanțiile necesare apărării sale.

10. Potrivit art.28 și art.53 din Constituție, statul respectă și ocrotește viața intimă, familială, privată. Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal al unei cereri este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

11. Totodată, cu trimitere la art.3 lit.b) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale(cu modificările ulterioare), reclamantul a menționat că procesul de evaluare a integrității instituționale se desfășoară cu respectarea obligatorie a următoarelor principii – respectarea

drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, a demnității umane și profesionale.

12. De asemenea, conform art.7 din Legea nr.325/2013, agenții publici au dreptul de a fi informați despre cerințele specifice de integritate profesională pentru activitatea agenților publici în cadrul entității publice, precum și despre sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate pentru nerespectarea lor.

13. Reclamantul consideră că potrivit art.7 alin.(1) lit. c) și d) din Legea nr.325/2013, dispune de dreptul de a fi informat cu privire la testele de integritate profesională realizate în privința sa, precum și dispune de dreptul de a contesta în judecată aplicarea testului de integritate profesională realizat în privința sa.

14. Reclamantul a menționat că în martie 2019 a fost somat să se prezinte în fâșia forestieră din localitatea Țâpala, r-nul Ialoveni, întrucât sunt informații despre defrișări ilegale de arbori. La sosirea în locul anunțat a constatat că două persoane, utilizând un mijloc de transport și de tăierea arborilor, au defrișat un număr de copaci, fără autorizare la astfel de acțiuni. Acționând în calitate de șef al Inspecției pentru Protecția Mediului Ialoveni a constatat fapta și a înmânat celor vizați citații pentru a se prezenta la sediul Inspecției din or. Ialoveni.

15. În viziunea reclamantului neconsemnarea faptului ridicării utilajului utilizat la defrișarea arborilor nu constituie o abatere de la respectarea principiului de integritate, fiind posibil interpretată drept o acțiune de a amâna exercitarea atribuțiilor pentru ziua preconizată prin citare sau neglijența de serviciu. Ulterior, la prezentarea testorului la sediul, unde dânsul desfășoară activitatea, în virtutea atribuțiilor de serviciu, a explicat esența actului ilegal comis de testor și consecințele survenite potrivit prevederilor Codului contravențional și inclusiv a Codului penal.

16. Discursul audio/video prezentat la raportul intervenientului, din care ar fi rezultat acceptul său de a primi suma de 7500 de lei, este o provocare, care în esență reprezintă un abuz de putere din partea intervenientului.

17. Reclamantul consideră că Comisia de disciplină nu a constatat și nu a elucidat toate aspectele și circumstanțele speței, pronunțând o decizie arbitrară în raport cu dânsul.

18. Mai mult, din raportul prezentat de Centrul Național Anticorupție (CNA) nu rezultă să fi fost prezentate probe ce ar demonstra că în lipsa implicării colaboratorilor CNA ar fi fost comisă fapta imputată, la mijloc fiind o provocare.

19. În opinia reclamantului CNA ca instituție a statului nu trebuia să exercite din contul bugetului de stat spectacole de genul simulat. Ieșirea testorului la fața locului prin simularea unor acțiuni pretins a fi ilegale, utilizarea unui limbaj neconform, insistența permanentă față de agentul public în a oferi mijloace bănești, nu poate fi interpretat ca și testarea integrității, din motiv că în realitate acțiunile efectuate în privința sa au menit să-i discrediteze persoana. Testorul, de fapt, a substituit ca persoană fizică competența

instituției de drept, înlocuind „partea vătămată” concomitent executând și atribuțiile organului de constatare.

20. Reclamantul a subliniat că elementul principal al unor asemenea acțiuni constă în pretinderea și primirea anumitor favoruri. La caz, dânsul nu a pretins și nu a primit bunuri oferite de testor, iar „oferta” testorului de a achita suma menționată supra, nu constituie decât o provocare.

21. Afară de aceasta, evaluarea integrității instituționale se face în patru etape și în baza acestor politici angajatorii trebuie să creeze condiții, iar angajații să se conformeze acestora. La prima etapă se face evaluarea acestor politici. În cazul în care în instituții nu sunt respectate mai multe dintre politicile anticorupție, există o bănuială rezonabilă că lipsește integritatea, prin urmare, este o bănuială rezonabilă că angajații acestei instituții se dădeau actelor de corupție. În baza Legii nr.325/2013, CNA va selecta instituțiile în cazul cărora există și percepție și dovezi. Ca o provocare să fie acceptabilă sunt necesare trei condiții: să existe motive prealabile (de ce un agent trebuie să se apropie de o persoană și nu de alta). Aceste motive nu sunt prezentate judecătorului. Urmează aprobarea unei hotărâri. A treia condiție este scopul. În speță nu au fost întrunite condițiile sus-nominalizate.

22. Motivul decisiv al emiterii ordinului de concediere nr.272-p din 19 mai 2020, constituie raportul CNA privind rezultatele negative al integrității profesionale, în conținutul căruia au fost stabilite fapte comise de angajatul public Decuseară Victor.

23. Potrivit art.8 alin.(2) lit.c) din Legea nr.325/2013, entitățile publice și organele de autoadministrare au obligații: c) de a informa agenții publici, contra semnătură, despre posibilitatea de a fi supuși testului de integritate profesională. Informarea se face la numirea/angajarea în funcție, iar în cazul agenților publici încadrați la momentul intrării în vigoare a prezentei legi – în termenul prevăzut în dispozițiile finale și tranzitorii. Iar, dispozițiile art.28 alin.(1) din Legea menționată statuează că, În termen de 10 zile de la publicarea prezentei legi, entitățile publice care cad sub incidența ei informează, contra semnătură, agenții publici despre posibilitatea aplicării testelor de integritate profesională. Refuzul de a semna nu exonerează agenții publici de răspunderea disciplinară în cazul unui rezultat negativ al testului de integritate profesională.

24. În contextul enunțat, reclamantul a dedus că entitățile publice sunt obligate să informeze în prealabil agenții publici, contra semnătură, despre posibilitatea aplicării testelor de integritate profesională, iar refuzul de a semna, nu-i exonerează de răspundere disciplinară în cazul unui rezultat negativ al testului de integritate profesională.

25. Inspectoratul pentru Protecția Mediului nu și-a onorat obligația legală de informare, contra semnătură, a agentului public despre posibilitatea aplicării testelor de integritate profesională. Mai mult ca atât, în lista angajaților publici care au fost informați contra semnătura, despre posibilitatea de a fi supuși testării integrității profesionale, funcționarul public,

dânsul nu se regăsește. Pârâtul nu a prezentat probe care au confirmat informarea sa contra semnătură despre posibilitatea de a fi supus testării integrității profesionale sau eventual refuzul acestuia de a semna.

26. Reclamantul consideră că ordinul de concediere nr.272-p din 19 mai 2020 a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite la art.7 alin. (1) lit. a) și art. 22 alin.(1) din Legea nr. 325/2013 privind testarea integrității instituționale. Pârâtul nejustificat a concluzionat că informarea, contra semnătura, a agenților publici nu constituie o condiție obligatorie de inițiere a testării integrității profesionale.

27. De asemenea, reclamantul a accentuat că informarea agentului public vizează posibilitatea supunerii pe viitor a controlului de integritate și nicidecum efectuarea propriu-zisă a verificării integrității care poartă un caracter confidențial. Or, este evident că odată cu acceptul la funcția de demnitate publică, dânsul nu neagă importanța obiectivelor urmărite prin implementarea Legii nr.325/2013.

28. Distinct, a remarcat că în aprilie 2015, Comisia de la Veneția și-a expus opinia, Curtea Constituțională a declarat mecanismul de aplicare al Legii nr.325/2013. Curtea a precizat că în lege nu ar fi trebuit să fie stipulat faptul că o persoană care pică testul trebuie concediată, în schimb testările trebuie să fie desfășurate sub control judiciar, adică să existe acordul magistraților și să aibă la bază o bănuială rezonabilă.

29. În procesul de testare efectuat în acest sens de testatori nu trebuie să fie în detrimentul drepturilor fundamentale conferite agentului public, dar urmează să se subordoneze unor exigențe prevăzute de legea menite să înlăture arbitrariul din sfera decizională a organului de control.

30. În contextul enunțat, Decuseară Victor a solicitat admiterea acțiunii, anularea ordinului nr.272-p din 19 mai 2020 emis de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, anularea procesului-verbal nr.2 din 08 mai 2020, anularea testului de integritate profesională în partea ce-l vizează, restabilirea în funcția de șef Inspecția pentru Protecția Mediului Ialoveni din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, încasarea din contul pârâtului în beneficiul său salariul pentru lipsa forțată de la muncă în perioada 20 mai 2020 – până la data emiterii unei hotărâri noi, compensarea cheltuielilor de judecată.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE:

31. Prin hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani a fost respinsă acțiunea depusă de Decuseară Victor ca fiind neîntemeiată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL:

32. La 24 noiembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Victor Decuseară, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe,

iar la 28 februarie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a prezentat motivarea apelului.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL:

33. Prin decizia din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Victor Decuseară și menținută hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani.

34. Întru consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că prin demersul nr.06/4-1316 din 26 februarie 2020, Centrul Național Anticorupție a informat Inspectoratul pentru Protecția Mediului despre faptul că prin încheierea din 28 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru a fost dispusă aprecierea rezultatelor testării integrității profesionale în cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, fiind autorizate rezultatele calificate negativ al testului privind integritatea profesională a mai multor funcționari publici din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, inclusiv a lui Victor Decuseară, șef al Inspectoratului pentru Protecția Mediului Ialoveni.

35. Astfel, Serviciul audit și securitate internă din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului a întocmit un Raport privind efectuarea anchetei de serviciu pe cazul înregistrării rezultatului negativ al testului de integritate profesională și neadmitere a manifestării de corupție, efectuat de către Centrul Național Anticorupție asupra agentului public din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, șef al Inspectoratului pentru Protecția Mediului Ialoveni, Victor Decuseară.

36. Potrivit procesului-verbal nr.2 din 08 mai 2020 al Comisiei de disciplină a Inspectoratului pentru Protecția Mediului, urmare a examinării cauzei disciplinare intentate împotriva lui Victor Decuseară, Comisia de disciplină a propus conducerii Inspectoratului pentru Protecția Mediului de a aplica lui Victor Decuseară sancțiunea disciplinară prevăzută de art.58 lit.g) și art.64 alin.(1) lit.a) din Legea nr.158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public - destituirea din funcția publică. Iar prin ordinul Inspectoratului pentru Protecția Muncii nr.272-p din 19 mai 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, lui Victor Decuseară i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub forma destituirii din funcția publică, cu încetarea raportului de serviciu din 20 mai 2020.

37. Astfel, întru argumentarea netemeinicii cerinței lui Victor Decuseară cu privire la anularea ordinului nr.272-p din 19 mai 2020 emis de Inspectoratul pentru Protecția Mediului, instanțele de judecată ierarhic inferioare au conchis că Victor Decuseară a admis încălcarea obligațiilor funcționarului public privind respectarea legislației Republicii Moldova, fiind considerate abateri de la prevederile legale ce nu pot fi tolerate în procesul de exercitare a atribuțiilor de serviciu în cadrul Inspectoratului pentru Protecția

Mediului, încălcând astfel prevederile art.7 alin.(2) lit.a), b), c) din Legea privind evaluarea integrității instituționale nr.325 din 23 decembrie 2013.

38. Instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit existența în acțiunile lui Victor Decuseară a încălcărilor ce constituie abateri disciplinare, prin prisma art.57 lit.c), g), h), j) și l) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158 din 4 iulie 2008 și anume: intervențiile în favoarea soluționării unor cereri în afara cadrului legal, acțiuni care aduc atingere prestigiului autorității publice în care activează, încălcarea normelor de conduită a funcționarului public, încălcarea prevederilor referitoare la obligații și restricții stabilite prin lege, alte fapte considerate ca abateri disciplinare în legislația din domeniul funcției publice și funcționarilor publici.

39. În partea ce ține de cerințele lui Victor Decuseară referitor la anularea procesului-verbal nr.2 din 08 mai 2020 a Comisiei de disciplină a Inspectoratului pentru Protecția Mediului și a testului de integritate profesională, instanțele de judecată ierarhic inferioare au concluzionat asupra netemeinicii acestora, întrucât acțiunile organului de testare a integrității lui Victor Decuseară au fost întreprinse în corespundere cu prevederile Legii nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale, iar careva temeieri de nulitate a acestora nu au fost constatate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS:

40. La 13 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Victor Decuseară, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca a depus recurs motivat împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

SOLICITĂRILE RECURENTULUI:

41. În motivarea recursului Victor Decuseară, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca a invocat că decizia instanței de apel este arbitrară, purtând un caracter de formalitate, prin descrierea normelor de drept, fără însă, a se expune asupra esenței cauzei.

42. Instanțele de judecată ierarhic inferioare au menționat că prin încheierea din 28 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru au fost autorizate rezultatele calificative negative ale testului de integritate profesională inclusiv și în privința dânsului. La 08 mai 2020 în privința sa a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de eliberare din serviciu, iar la 19 mai 2020, prin ordinul nr.272-p a fost destituit din funcția publică, și încetarea raportului de serviciu din 20 mai 2020.

43. De asemenea, instanțele de judecată ierarhic inferioare au conchis că faptele sale au fost demonstrate prin secvențe video, capturate de la locul testării.

44. Recurentul consideră că instanțele de judecată ierarhic inferioare nu i-au asigurat condiții necesare la un proces imparțial și echitabil garantat de art.6§1 CEDO. Nu a fost citat legal la ședința de judecată.

45. Afară de aceasta, decizia de inițiere a testării integrității profesionale în cadrul instituției a fost emisă la 25 ianuarie 2019 și autorizată prin încheierea instanței din 05 martie 2019, prelungită până la 03 septembrie 2019. Drept temei pentru inițierea procedurii de testare a servit Legea nr.325/2013.

46. Recurentul consideră că verificarea testării integrității profesionale presupune în mod prioritar atitudinea și acțiunile profesionale în cadrul câmpului legal.

47. În viziunea recurentului instanțele de judecată ierarhic inferioare eronat au concluzionat că în situația în care sunt simulate anumite împrejurări, prin care funcționarii sunt provocați la anumite ilegalități. Odată cu adoptarea Legii nr.325/2013 și modificările la Codul de procedură civilă (art.343⁸), de fapt s-a urmărit un alt scop diferit interpretat de reprezentanții CNA. Cu atât mai mult că, Curtea Europeană interzice categoric acțiuni de ordin provocator. „Prelucrările” executate verbal din partea testorului în raport cu dânsul au avut loc în mod continuu, intervenind cu nenumărate „proponeri”, chiar și insistând asupra „soluționării” pe alte căi ilegale a faptelor descrise. Mai mult, odată refuzând orice ofertă, testorul trebuia imediat să înceteze acțiunile sale de provocări. Or, simularea anumitor situații nu poate avea consecințe decât doar de natură de prevenire.

48. În viziunea recurentului problema provocărilor și dreptul la tăcere constituie un alt aspect al admisibilității probelor, care este invocat frecvent în activitatea practică. Cu atât mai mult, dispozițiile art.94 alin.(1) subpunctul 11) din Codul de procedura penală cert statuează că în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute: prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii.

49. Pe lângă acestea, art.4 din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale, expres definește noțiunea de test de integritate profesională care presupune - creare și aplicare de către testor a unor situații virtuale, simulate, similare celor din activitatea de serviciu, materializate prin operațiuni disimulate, condiționate de activitatea și comportamentul agentului public testat, în vederea urmăririi pasive și stabilirii reacției și a conduitei acestuia, determinând astfel gradul de afectare a climatului de integritate instituțională și riscurile de corupție în cadrul entității publice în procesul evaluării integrității instituționale.

50. Recurentul deduce că simularea anumitor împrejurări, rezultatele testărilor la nivel instituțional, pot constitui subiectul discuțiilor la nivelul instituțiilor supuse verificărilor, urmărind drept scop prevenirea actelor coruptibile.

51. După obținerea informației, urmare acțiunilor de testare profesională la nivelul instituției respective pot avea loc dispute, consultări menite să prevină posibile ilegalități.

52. Instituțiile de drept cum ar fi Inspectoratul de Poliție, Procuratura, CNA sunt obligate să cerceteze cauze cu tentă de corupție, să acționeze legal, nu însă să acționeze cu simulări și provocări.

53. Simularea unei situații prezumă a o inventa, și respectiv de a o preveni. Situația de simulare nu poate servi drept motiv legal pentru concediere, întrucât o astfel de situație nu a existat.

54. Cu referire la legalitatea încheierii din 28 ianuarie 2020, prin care s-a autorizat rezultatele testării integrității profesionale în cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, recurentul a menționat că nu a cunoscut de existența acestui act judecătoresc de dispoziție. Nu a fost prezent la examinarea demersului CNA, nu s-a expus poziția și nu a prezentat contraprobe, fiind astfel lipsit de dreptul de recurs.

55. La caz, a fost încălcat principiul „egalității armelor în proces”, CNA fiind avantajată în acest sens în raport cu dânsul în situația în care a fost lipsit de dreptul de a cunoaște despre emiterea încheierii din 28 ianuarie 2020 și respectiv de a o contesta. Statul trebuie să garanteze tuturor participanților la proces dreptul la un proces echitabil. Acțiunile Statului prin instituțiile sale de drept trebuie să fie proporționale scopului propus, pentru a nu îngreuna drepturile fundamentale ale cetățeanului.

56. Mai mult ca atât, după emiterea de către Curtea Constituțională a Hotărârii nr.37 din 07 decembrie 2021, a contestat încheierea din 28 ianuarie 2020.

57. Recurentul consideră că nu fiecare caz de constatare a actelor cu tentă coruptibilă urează a fi soldată cu decizii ulterioare de eliberare din funcție. Esența combaterii corupției trebuie să se desfășoare sub aspect informațional/educativ atât la etapa de prestare, în perioada testării integrității, cât și la etapa confirmării rezultatelor.

58. Comisia disciplinară urma să țină cont de munca sa anterioară, de conduita anterioară, sancțiunile disciplinare, promovările etc.

59. De fapt, încheierile instanțelor judecătorești, prin care se autorizează rezultatele testării integrității profesionale, sunt percepute ca o sentință în raport cu cel vizat pe motiv că alte argumente nu mai sunt luate în considerare.

60. Nu a primit mijloace bănești de la testor, prin urmare acțiunile sale nu pot fi calificate ca fiind ilegale.

61. În speță, urma să fie audiat Tonu Gheorghe care a acceptat de la testor anumite favoruri, mijloace bănești, acțiuni care au avut loc în absența sa, vina fiind a celui din urmă.

62. Consideră că rezultatul testării integrității profesionale nu poate servi ca unica probă concludentă, or, dânsul a fost dezavantajat în fața instanței de judecată, aflându-se în imposibilitate de a contesta rezultatele testării, iar instanța de judecată, examinând acțiunea, era obligată să-l citeze în mod legal,

inclusiv pe reprezentatul său împuternicit pentru ai asigura dreptul la un proces echitabil.

63. Severitatea sancțiunii aplicate în privința dânsului denotă faptul că instituțiile statului nu urmăresc un scop legitim propus de a combate fenomenul corupției, dar a realizat un plan de acțiuni nejustificate.

64. La 04 noiembrie 2022, Centrul Național Anticorupție a depus referință, prin care a solicitat declararea recursului depus de către Victor Decuseară, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca, ca fiind inadmisibil, or, argumentele recursului nu se încadrează în temeiurile de drept prevăzute la art.432 alin. (2)-(4) CPC.

65. Recurentul are scop de a induce în eroare instanța de recurs, menționând că i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, prin faptul că nu a fost legal citat atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, fiind astfel lipsit de dreptul de a prezenta probe întru apărarea poziției sale, argument care este declarativ și contravine actelor cauzei, fapt verificat și constatat de instanța de apel.

66. De asemenea, este declarativ argumentul recurentului că a fost lipsit de dreptul de a contesta rezultatele testării, deoarece ultimul prin reprezentatul său împuternicit, a contestat încheierea din 28 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care au fost apreciate rezultatele testării integrității profesionalele ale agenților publici din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, menținută prin decizia din Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2022.

67. Alte referințe nu au fost depuse.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ:

68. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III a „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

69. Totuși, art. XI alin. (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

70. Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art.195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedură civilă care stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169–171. Or, legea procedural-civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces,

limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă.

71. În contextul enunțat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

72. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023) prevede următoarele:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs. Pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.”

73. Articolul 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția legii până la modificările operate prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023, în vigoare din 01 septembrie 2023) statuează că:

„(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. (2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

74. Articolul 247 din Codul administrativ stipulează că:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245/1 alin. (1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

75. Conform art. 245 din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursului):

„Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.”

76. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

77. Art. 247 din Codul administrativ:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245/1 alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

78. Art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ:

„În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: d) admite recursul, casează integral decizia instanței de apel și trimite

cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.”

79. Art. 194 alin. (2) din Codul administrativ:

„În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.”

80. Articolul 248 alin. (1) lit. a) și (3) din Codul administrativ prevede că:

(1) În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: a) respinge recursul și menține hotărârea și/sau decizia. (3) Decizia instanței de recurs este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul publicării pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție.”

81. Articolul 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ reglementează că:

„(3) Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. (3¹) În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

82. Articolul 13 alin. (5¹) din Legea nr.64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție învederează că:

„(5¹) Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua componență, președintele Curții formează completele de judecată. Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

83. Articolul 219 alin. (1) din Codul administrativ indică că:

„Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.”

84. Prevederi similare se conțin în art. 22 alin. (1) care statuează că:

„Autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.”

85. Articolul 17 din Codul administrativ stipulează că:

„Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.”

86. Articolul 5 din Codul administrativ menționează că:

„Activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.”

87. Articolul 20 din Codul administrativ prevede că:

„Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.”

88. Articolul 21 din Codul administrativ stipulează că:

„(1) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. (2) Exercițarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. (3) Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.”

89. Articolul 29 din Codul administrativ remarcă că:

„(1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. (2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. (3) Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.”

90. Articolul 31 din Codul administrativ statuează că:

„Actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.”

91. Articolul 118 alin.(1)-(3) din Codul administrativ învederează că:

„(1) Motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. (2) Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. (3) Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia.”

92. Articolul 119 alin.(1) din Codul administrativ menționează că :

„(1) Conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert.”

93. Articolul 137 alin.(1) din Codul administrativ prevede că:

„(1) În exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.”

94. Articolul 189 alin.(1) din Codul administrativ stipulează că:

„Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.”

95. Articolul 206 din Codul administrativ reglementează că:

„(1) O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). (2) Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea

revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin.(1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.”

96. Articolul 225 alin.(1) și (2) din Codul administrativ remarcă că:

„(1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. (2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.”

97. Articolul 93 alin.(1) din Codul administrativ statuează că:

„(1) Fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.”

98. Articolul 22 alin.(1) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (în redacția legii apariției litigiului) prevede că :

„(1) Funcționarul public are următoarele obligații generale: a) să respecte Constituția, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte; b) să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor; c) să fie loial autorității publice în care activează; d) să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu; e) să păstreze, în conformitate cu legea, secretul de stat, precum și confidențialitatea în legătură cu faptele, informațiile sau documentele de care ia cunoștință în exercițiul funcției publice, cu excepția informațiilor considerate de interes public; f) să respecte normele de conduită profesională prevăzute de lege; f¹) să respecte prevederile art.7 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale; g) să respecte regulamentul intern.

99. Articolul 57 lit.c), g),h), j), l) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public:

„Constituie abateri disciplinare: c) intervențiile în favoarea soluționării unor cereri în afara cadrului legal; g) acțiunile care aduc atingere prestigiului autorității publice în care activează; h) încălcarea normelor de conduită a funcționarului public; j) încălcarea prevederilor referitoare la obligații și restricții stabilite prin lege; l) alte fapte considerate ca abateri disciplinare în legislația din domeniul funcției publice și funcționarilor publici.”

100. Articolul 56 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public menționează că:

„Pentru încălcarea îndatoririlor de serviciu, a normelor de conduită, pentru pagubele materiale pricinuite, contravențiile sau infracțiunile săvârșite în timpul serviciului sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor funcției, funcționarul public poartă răspundere disciplinară, civilă, administrativă, penală, după caz.”

101. Articolul 58 lit. g) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public reglementează că:

„Pentru comiterea abaterilor disciplinare, funcționarului public îi pot fi aplicate următoarele sancțiuni disciplinare: g) destituirea din funcția publică.”

102. Articolul 64 alin. (1) lit. a) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public statuează că:

„(1) Persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune destituirea din funcția publică printr-un act administrativ, care se comunică funcționarului public în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei destituirii din funcția publică, în următoarele cazuri: a) drept sancțiune disciplinară, aplicată pentru încălcarea prevederilor art. 22 alin. (1) lit. f¹), precum și pentru săvârșirea unei abateri disciplinare, dacă anterior au fost aplicate sancțiuni disciplinare nestinse în modul stabilit.”

103. Potrivit art. 22 alin. (1) lit. f¹) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public:

„(1) Funcționarul public are următoarele obligații generale: f¹) să respecte prevederile art.7 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale.”

104. Articolul 2 din Legea nr. 325 din 23.12.2013 privind evaluarea integrității instituționale prevede că:

„Evaluarea integrității instituționale se realizează în scopul: a) sporirii responsabilității conducătorilor entităților publice și organelor de autoadministrare pentru dezvoltarea, menținerea și consolidarea climatului de integritate profesională în cadrul entităților publice; b) asigurării integrității profesionale a agenților publici, prevenirii și combaterii corupției în cadrul entităților publice; c) identificării, evaluării și înlăturării riscurilor de corupție din cadrul entităților publice; d) creșterii numărului de denunțuri privind manifestările de corupție admise de către agenții publici.

105. Articolul 4 din Legea nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale, în sensul acestei legi definește următoarele noțiuni:

„*evaluarea integrității instituționale* – proces de identificare a riscurilor de corupție în cadrul entității publice cu ajutorul metodelor analitice și practice (testarea integrității profesionale), de descriere a factorilor care determină riscurile identificate și consecințele acestora, precum și de oferire a recomandărilor pentru diminuarea lor, desfășurat în conformitate cu prevederile prezentei legi; *test de integritate profesională* – creare și aplicare de către testor a unor situații virtuale, simulate, similare celor din activitatea de serviciu, materializate prin operațiuni disimulate, condiționate de activitatea și comportamentul agentului public testat, în vederea urmăririi pasive și stabilirii reacției și a conduitei acestuia, determinând astfel gradul de afectare a climatului de integritate instituțională și riscurile de corupție în cadrul entității publice în procesul evaluării integrității instituționale; *testarea integrității profesionale* – totalitate a proceselor aferente desfășurării testului de integritate profesională, etapă a evaluării integrității instituționale; *testor* – angajat al Centrului Național Anticorupție sau al Serviciului de Informații și Securitate abilitat, în temeiul prezentei legi sau al legii speciale, cu atribuții și competențe de aplicare a testelor de integritate profesională.”

106. Articolul 6 din Legea nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale prevede că:

„(1) Subiecții ai evaluării integrității instituționale sunt entitățile publice, organele de autoadministrare, agenții publici, Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate. (2) Evaluarea integrității instituționale se efectuează în privința entităților publice și prevede posibilitatea aplicării testelor de integritate profesională agenților publici. (3) Evaluarea integrității instituționale și testele de integritate profesională sunt realizate de către Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate.”

107. Articolul 7 din Legea nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale (în redacția legii la data apariției litigiului) statuează că:

„(1) Agenții publici au dreptul: a) de a fi informați despre cerințele specifice de integritate profesională pentru activitatea agenților publici în cadrul entității publice, precum și despre sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate pentru nerespectarea lor, în conformitate cu prevederile art.5; b) de a fi informați cu privire la planul de integritate, adoptat în urma anunțării rezultatelor evaluării integrității instituționale; c) de a fi informați cu privire la testele de integritate profesională realizate în privința lor; d) de a contesta, în ordinea contenciosului administrativ, în instanța de judecată aplicarea testului de integritate profesională realizat în privința sa. (2) Agenții publici au obligația: a) să nu admită manifestări de corupție; b) să denunțe imediat organelor competente orice tentativă de a fi

implicați în acțiunile prevăzute la lit.a); c) să denunțe imediat influențele necorespunzătoare, să declare cadourile și conflictul de interese în conformitate cu legislația; d) să cunoască și să respecte obligațiile ce le revin conform politicilor anticorupție naționale și sectoriale prevăzute la art.5; e) să respecte cerințele specifice de integritate profesională pentru activitatea agenților publici în cadrul entității publice, care i-au fost aduse la cunoștință; f) să îndeplinească măsurile incluse în planul de integritate adoptat în urma evaluării integrității instituționale.”

108. Articolul 11 alin. (1) din Legea nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale indică că:

„(1) În cazul aprecierii comportamentului agentului public ca rezultat negativ al testului de integritate profesională, agenții publici testați poartă doar răspundere disciplinară, în funcție de gravitatea abaterilor constatate și în conformitate cu legislația care reglementează activitatea entităților publice respective, cu respectarea prevederilor art.21.”

109. Articolul 21 alin.(1) din Legea nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale învederează că:

„(1) Sancțiunile disciplinare ca urmare a rezultatului negativ al testului de integritate profesională, inclusiv eliberarea din funcție a agentului public testat, se aplică conform legislației ce reglementează activitatea entității publice în care agentul public își desfășoară activitatea. Termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară curge din momentul primirii de către entitatea publică a raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale.”

110. Articolul 343⁷ alin.(1) din Codul de procedura (în vigoare la data testării) civilă statuează că:

„(1) Judecătorul se expune prin încheiere cu privire la autorizarea deciziei de inițiere a testării integrități profesionale în cadrul evaluării integrități instituționale, luată de către instituția care evaluează integritatea instituțională, în termenele și condițiile prevăzute de Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrități instituționale.”

111. Articolul 343⁸ alin.(1)-(2), alin.(4) din Codul de procedură civilă reglementează că (în vigoare la data testării):

„(1) Judecătorul care a autorizat decizia de inițiere a testării integrități profesionale verifică materialele obținute în cadrul testelor de integritate profesională, iar dacă acesta se află în imposibilitate, verificarea este efectuată de către un alt judecător din cadrul aceleiași instanțe.

(2) Judecătorul examinează respectarea de către testor a deciziei motivate de inițiere a testării, confirmă sau modifică propunerea instituției care evaluează integritatea instituțională cu privire la aprecierea comportamentului agentului public testat și constată, prin încheiere, rezultatele testării integrități profesionale în conformitate cu prevederile Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrități instituționale.

(4) Încheierea prin care instanța apreciază rezultatele testării integrități profesionale sau dispune restituirea/recuperarea bunurilor primite de către agentul public testat sau a contravalorii acestora poate fi atacată cu recurs de către instituția care evaluează integritatea instituțională.”

112. Articolul 195 din Codul administrativ indică că:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

MOTIVAREA INSTANȚEI DE RECURS:

113. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 29 iunie 2022, în ședință publică, cu participarea recurentului Decuseară Victor și a reprezentantului împuternicit, avocatul Roșca Veaceslav (f.d.3-15, vol.II).

114. Decizia motivată a fost notificată reprezentantului recurentului Decuseară Victor – avocatului Veaceslav Roșca, la 15 septembrie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f.d.17, vol.II).

115. La 13 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Victor Decuseară, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca, a depus recurs motivat împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

116. Prin urmare, recursul declarat de Victor Decuseară, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost depus în interiorul termenului legal prevăzut la art.245 alin.(2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare la data depunerii recursului).

117. În conjunctura enunțată, și, având în vedere că Decuseară Victor, reprezentat de avocatul Roșca Veaceslav a depus recursul motivat la 13 octombrie 2022, în baza temeiurilor existente până la modificările operate prin Legea nr.246/2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la examinarea recursului va aplica prevederile Codului administrativ în redacția legii în vigoare la data declarării recursului.

118. Prin încheierea din 01 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție recursul depus de Victor Decuseară, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca împotriva deciziei din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost numit pentru examinare în complet din 5 judecători.

119. Aici, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că prin Legea nr.224 din 31 iulie 2024 pentru modificarea unor acte normative (aspecte de procedură privind activitatea instanțelor judecătorești), în vigoare din 16 august 2024, articolul 13 din Legea nr.64/2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție, cu modificările ulterioare, s-a completat cu aliniatul (5¹) potrivit căruia: „Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua componență, președintele Curții formează completele de judecată. Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

120. Prin urmare, ținând cont de prevederile normei de drept precitate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va examina prezenta cauză în complet din 3 judecători din care face parte judecătorul raportor.

121. În corespundere cu prevederile art.247 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție pentru elucidarea problemelor de legalitate invocate în cererea de recurs a considerat oportun invitarea participanților la proces în ședința de judecată publică.

122. Examinând materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, din motivele ce succed.

123. Recapitulând esența litigiului, Completul de judecată constată la 26.02.2020 prin demersul nr.06/4-1316, Centrul Național Anticorupție a informat Inspectoratul pentru Protecția Mediului despre faptul că prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28.01.2020, au fost apreciate rezultatele testării integrității profesionale în cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului (f.d. 120-120 verso).

124. Potrivit încheierii din 28.01.2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a dispus autorizarea rezultatelor calificate negativ al testului privind integritatea profesională a mai multor funcționari publici din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, inclusiv a lui Decuseară Victor, șef al Inspectoratului pentru Protecția Mediului Ialoveni (f.d. 121-122). Serviciul audit și securitate internă din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului a întocmit raport privind efectuarea anchetei de serviciu pe cazul înregistrării rezultatului negativ al testului de integritate profesională și neadmitere a manifestării de corupție, efectuat de către Centrul Național Anticorupție asupra agentului public din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, șef al IPM Ialoveni Decuseară Victor (f.d. 102-105).

125. Din sensul procesului-verbal nr.2 din 08.05.2020 al ședinței privind examinarea raportului privind efectuarea anchetei de serviciu pe cazul înregistrării rezultatului negativ al testului de integritate profesională și neadmitere a manifestărilor de corupție, efectuate de Centrul Național Anticorupție asupra agentului public din cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Decuseară Victor, Comisia de disciplină a concluzionat că Decuseară Victor a încălcat prevederile art. 22 lit. a), b), c), d), f), f¹) și g) din Legea nr.158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și anume, să respecte Constituția, legislația în vigoare, precum și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să fie loial autorității publice în care activează, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine, în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu, să respecte normele de conduită profesională prevăzute de lege; să respecte prevederile art. 7 alin. (2) din Legea nr. 325 din 23.12.2013 privind evaluarea integrității instituționale, să respecte regulamentul intern, toate cele menționate se consideră încălcări ce constituie abateri disciplinare prevăzute de art. 57 lit. c), g), h), j) și 1) al Legii nr. 158/2008. Comisia de disciplină a propus conducerii Inspectoratului pentru Protecția Mediului propunerea de a aplica lui Decuseară Victor sancțiunea disciplinară prevăzută de art. 58 lit. g)

și art. 64 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 158 din 04.07.2008 - destituirea din funcția publică (f.d. 111-113).

126. Urmare a actelor prezentate, la data de 19.05.2020, Inspectoratul pentru Protecția Mediului a emis Ordinul nr. 272-p, cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Victor Decuseară, prin care ultimului i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub forma destituirii din funcția publică cu încetarea raportului de serviciu din 20.05.2020, deoarece acceptase foloase necuvenite oferite în cadrul examinării petiției privind tăierea ilegală a arborilor (f.d. 117-119).

127. La 22 iunie 2020, Decuseară Victor s-a adresat în judecată în ordinea contenciosului administrativ cu prezenta acțiune împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, terț Centrul Național Anticorupție privind anularea ordinului nr.272-p din 19.05.2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, anularea procesului-verbal nr.2 din 08.05.2020, anularea testului de integritate profesională, restabilirea în funcția publică, încasarea salariului restant pentru lipsa forțată de la muncă, încasarea cheltuielilor de judecată.

128. Reclamantul a contestat în instanța de judecată decizia privind eliberarea sa din funcție, argumentând că el fusese instigat la comiterea abaterii disciplinare de către un agent sub acoperire, în cadrul testării integrității profesionale a inspectorilor din cadrul CNA.

129. Fiind investită cu soluționarea cauzei în fond, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani din 10 noiembrie 2021 a respins acțiunea înaintată de Decuseară Victor, constatând că reclamantul a comis abatere disciplinară, fapt evident ce rezultă din materialele video examinate, inclusiv din faptul că reclamantul întorsese voluntar costurile ferăstrăului și a mijloacelor bănești dobândite ilicit, însă nu a dezbătut argumentul reclamantului/apelant Decuseară Victor referitor la provocare sau omisiunea de a fi informat despre testarea integrității sale profesionale.

130. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, Decuseară Victor, a contestat-o cu apel.

131. Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 29 iunie 2022 a respins apelul declarat de Decuseară Victor și a menținut hotărârea din 10 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, însă nu a combătut în nici un mod argumentul reclamantului/apelant Decuseară Victor referitor la provocare sau omisiunea de a fi informat despre testarea integrității sale profesionale.

132. Completul de judecată remarcă că scopul general propus de legiuitor pentru adoptarea Legii nr. 325/2013, este prevenirea și combaterea fenomenului corupției în sectorul public.

133. Astfel, după cum rezultă din suportul probator din actele cauzei, reclamantului Decuseară Victor i se impută că, fiind funcționar public cu funcție publică de conducere și inspector de mediu în cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului Ialoveni (agent public), și-a depășit atribuțiile de

serviciu prevăzute de legislația în vigoare și a actele normative de uz intern. În acest sens, invocă că acesta, aflându-se în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în temeiul unor informații, s-a deplasat la o locație, în vederea documentării unei contravenții privind tăierea ilicită a arborilor simulate de către testorii din cadrul Centrului Național Anticorupție (CNA) legal desemnați pentru acțiunea respectivă. Au mai indicat instanțele, că la locul comiterii presupusei contravenții, testorul a propus lui Decuseară Victor de a soluționa cazul fără careva proceduri oficiale. În cadrul discuției îndelungate, agentul public i-ar fi comunicat testorului că dacă acesta nu dorește să-i fie ridicat automobilul și să fie chemată poliția, acesta urmează să se prezinte în altă zi, la sediul Inspecției pentru Protecția Mediului Ialoveni pentru a fi întocmit proces-verbal cu privire la contravenție și ca testorul să dispună de bani. După ce testorului i-a fost înmănată citația, Decuseară Victor a ridicat ferestrăul cu motor (în valoare de 3769,20 lei) ca garanție, fără a fi întocmit careva act de ridicare a acestuia. După cum s-a indicat, testorul s-a prezentat în biroul șefului Inspecției pentru Protecția Mediului Ialoveni în care era prezent agentul public Decuseară Victor și ulterior a intrat inspectorul principal al Inspectoratului pentru Protecția Mediului Ialoveni, Gheorghe Tonu. În cadrul discuției îndelungate, testorul a fost presat psihologic, că îl așteaptă o zi de stres, îi poate fi stabilită o amendă maximală, fiind calculat prejudiciul pentru toți copacii tăiați la fața locului, chiar dacă nu au fost tăiați de testori, inclusiv și posibilitatea intentării unui dosar penal, la întrebarea testorului dacă poate discuta cu agentul public Decuseară Victor separat, agentul public i-a comunicat testorului că nu are secrete de la colegi și că acesta poate vorbi. Testorul a întrebat dacă este posibil de a hotărî problema în alt mod, agentul public Victor Decuseară a întrebat ce propune testorul. Testorul a întrebat ce amendă prevede articolul contravențional pentru fapta săvârșită, agenții publici comunicând că aproximativ 15000 lei. Testorul a propus jumătate din suma amenzii, care a fost acceptată de agenții publici, cu condiția ca nimeni să nu cunoască despre faptul dat, în caz contrar testorului i se va incrimina un alt articol pe cale penală. După înțelegerea stabilită, testorului i-a fost întocmit un proces-verbal pentru un alt articol, cu stabilirea amenzii mici deoarece cazul nu putea fi soluționat fără întocmirea procesului-verbal, dat fiind faptul că a fost sesizat Inspectoratul pentru Protecția Mediului prin Linia verde. Drept rezultat, după ce testorul a achitat amenda la bancă și s-a întors la sediul Inspecției pentru Protecția Mediului Ialoveni, în birou se afla doar agentul public Gheorghe Tonu. Testorul a comunicat că a achitat amenda, a prezentat bonul de plată și a dorit să transmită agentului public Gheorghe Tonu plicul cu suma agreată, însă agentul public Gheorghe Tonu a ridicat capacul de la imprimantă de pe masa agentului public Decuseară Victor și i-a zis testorului să pună plicul acolo. Testorul a precizat că nu a schimbat banii în lei și a pus 350 euro (6860 lei). Agentul public Gheorghe Tonu a întrebat testorul dacă el a semnat procesul-verbal, între timp a intrat și agentul public Decuseară Victor, care i-a comunicat testorului că dacă are nevoie de

ceva să sune și să ceară voie. Fereastră cu motor (în valoare de 3769,20 lei) nu a fost restituit testatorului.

134. Se mai menționează că acceptarea foloaselor necuvenite se confirmă și de faptul că în cadrul audierilor Comisiei de disciplină, Decuseară Victor nu a negat, dar nici nu a confirmat cele invocate în rapoartele menționate, abținându-se de la comentarii. Totodată, comisia a constatat că, Decuseară Victor a restituit suma de 6860 lei și respectiv suma de 3769, 20 lei contravaloarea costul ferestrei, prin act de restituire/predare a bunurilor primite.

135. Drept urmare, Inspectoratul pentru Protecția Mediului a emis Ordinul nr.272-p din 19.05.2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, dat fiind faptul că, prin acțiunile descrise supra și anume acceptarea unor foloase necuvenite și utilizarea funcției publice pentru obținerea acestora, s-a stabilit cu certitudine că Decuseară Victor a încălcat prevederile art. 22 lit. a), b), c), d), f), f¹) și g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158/2008.

136. Dat fiind cele constatate supra, instanțele de judecată ierarhic inferioare au ajuns la concluzia că reclamantul Decuseară Victor a admis încălcarea obligațiilor funcționarului public privind respectarea legislației Republicii Moldova, fiind considerate abateri de la prevederile legale ce nu pot fi tolerate în procesul de exercitare a atribuțiilor de serviciu în cadrul Inspectoratului pentru Protecția Mediului, menționându-se încălcarea de către acesta a prevederilor art.7 alin.(2) lit. a), b), c) din Legea nr.325/2013 care stabilește că funcționarul cu trebuie să admită manifestări de corupție, să denunțe imediat organelor competente orice tentativă de a fi implicați în acțiunile prevăzute la lit. a), să denunțe imediat influențele necorespunzătoare, să declare cadourile și conflictul de interese în conformitate cu legislația.

137. La fel, instanțele au stabilit existența în acțiunile lui Decuseară Victor a încălcărilor ce constituie abateri disciplinare, prin prisma art. 57 lit. c), g), h), j) și l) al Legii nr. 158/2008 și anume: intervențiile în favoarea soluționării unor cereri în afara cadrului legal, acțiunile care aduc atingere prestigiului autorității publice în care activează, încălcarea normelor de conduită a funcționarului public, încălcarea prevederilor referitoare la obligații și restricții stabilite prin lege, alte fapte considerate ca abateri disciplinare în legislația din domeniul funcției publice și funcționarilor publici.

138. Urmare a celor constatate, ținând cont de prevederile Regulamentului cu privire la comisia de disciplină și având în vedere gravitatea abaterii disciplinare, circumstanțele în care acestea au fost săvârșite, comportamentul funcționarului public în timpul serviciului, instanțele de judecată ierarhic inferioare, au considerat că Comisia de disciplină întemeiat a propus conducerii Inspectoratului pentru Protecția Mediului propunerea de a aplica în privința lui Decuseară Victor sancțiunea disciplinară prevăzută de art.58 lit.g) și art.64 alin.(1) lit.a) din Legea

nr.158/2008 - destituirea din funcția publică, conchizând că faptele descrise în demersul Centrului Național Anticorupție cu privire la rezultatul negativ al testului de integritate profesională și neadmitere a manifestărilor de corupție, au fost probate inclusiv prin secvențe video capturate de la locul testării, dar și faptul întoarcerii sumei de bani percepute de la testori în cadrul testului efectuat.

139. În conjunctura enunțată, instanțele ierarhic inferioare au ajuns la concluzia că conducerea Inspectoratului pentru Protecția Mediului întemeiat a emis ordinul nr.272-p din 19 mai 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare lui Victor Decuseară, prin care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub forma destituirii din funcția publică cu încetarea raportului de serviciu din 20 mai 2020.

140. În partea ce ține de cerința reclamantului referitor la anularea procesului-verbal nr.2 din 08.05.2020, anularea testului de integritate profesională, instanțele ierarhic inferioare au decis respingerea pretenției respective, constatând că acțiunile organului de testare a integrității profesionale a reclamantului Victor Decuseară au fost întreprinse în corespundere cu prevederile Legii nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale, iar temeuri de nulitate nu au fost constatate.

141. La caz, acestea au conchis că autoritatea emitentă – Inspectoratul pentru Protecția Mediului a respectat procedura de emitere a actului administrativ, acesta fiind emis în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speței, iar instanța nu a constatat admiterea abaterilor la emiterea acestuia, lăsând fără nici un răspuns argumentul reclamantului/recurent că ar fi fost provocat la comiterea abaterii și că comportamentul agentului a fost unul activ.

142. La acest aspect se reține că procedurile împotriva reclamantului/recurent nu au implicat o evaluare a atitudinii și comportamentului său în timpul unei situații create artificial, deși concepute pentru a reproduce evenimente care s-ar putea produce în mod tipic în activitățile sale profesionale. Este evident că o astfel de evaluare trebuia să includă întrebarea dacă comportamentul observat trăda o atitudine incompatibilă cu cerințele profesionale sau dacă a fost indus în mod nejustificat și, prin urmare, o bază nesigură pentru constatarea unei culpe disciplinare, adică urma instanța să verifice în mod explicit dacă comportamentul agentului a fost unul pasiv sau activ, a existat sau nu o provocare în ceea ce-l vizează. Instanța nu a explicat modul în care a ajuns la concluzia cu privire la respingerea acestui argument.

143. Cu adevărat, în jurisprudența sa CEDO (Sekmadienis Ltd. v. Lituania, 30 ianuarie 2018, § 65; Satakunnan Markkinaporssi Oy și Satamedia Oy v. Finlanda [MC], 27 iunie 2017, § 145) (DCC nr. 143 din 16 decembrie 2019, §§ 26-27), a menționat că persoanele care exercită o activitate

profesională trebuie să dea dovadă de o prudență mai mare în cadrul activității lor și este de așteptat ca acestea să-și asume riscurile inerente activității lor.

144. Este cert că, pentru a combate corupția autoritățile pot institui mecanisme pentru a verifica respectarea regulilor etice, dacă aceasta nu implică răspundere penală (în speță Legea nr. 325/2013), totuși trebuie să existe garanții împotriva abuzului, adică necesitatea planificării, documentării și evaluării operațiunii, inclusiv dreptul persoanei de a contesta rezultatul în judecată, care să verifice dacă comportamentul angajatului nu a fost determinat de provocare. Or, analizând comportamentul reclamantului este decisivă sub aspectul determinării dacă comportamentul agentului a fost unul pasiv sau activ, cu scopul de a determina dacă angajatul a acționat desinestătător sau a comis fapta deoarece a fost provocat, precum și dacă a avut posibilitatea procedurală ulterioară să discute în justiție comportamentul agentului.

145. Completul atestă că diferența dintre provocarea penală și cea a integrității este că în cazul ultimei nu este nevoie de întrunirea primei condiții din penal - deținerea informației preliminare ca persoana poate fi implicată în fapte de corupție, însă este necesară totuși întrunirea altor două condiții: comportamentul pasiv al agentului și dreptul procedural ulterior de a discuta în justiție dacă angajatul a acționat desinestătător sau a comis fapta deoarece a fost provocat.

146. Completul mai notează că spre deosebire de provocarea penală, nu este necesară informația preliminară că persoana concretă este implicată în acțiuni ilicite. Testarea unui grup de angajați, potrivit factorilor de risc este compatibilă cu standardele CEDO.

147. Totuși, raportat la cazul dedus speței, instanțele naționale nu au analizat în nici un mod comportamentul agentului, sub aspectul dacă acesta a fost activ sau pasiv și dacă angajatul a avut posibilitatea să probeze în justiție că comportamentul său a fost cauzat sau nu de o provocare, prima instanță limitându-se doar la descrierea, fără nici o analiză, a imaginilor video, iar cea de-a doua instanță, fără să facă trimitere la acestea, a conchis formal că concedierea a fost legală, deoarece testarea a avut loc în condițiile Legii nr.235/2013.

148. Mai mult, nu a verificat instanțele inferioare dacă încheierea Judecătorei Chișinău din 28 ianuarie 2020 a fost sau nu contestată de către Decuseară Victor și dacă acțiunile acestuia sub aspect de provocare au fost verificate în procedura ce vizează verificarea integrități instituționale. Or, în ședința instanței de recurs părțile au invocat că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26.05.2022 încheierea dată a fost menținută, însă la examinarea prezentei cauze circumstanța menționată cu a fost discutată și verificată, în pofida faptului că aceasta era obligația instanței în contextul hotărârii Curții Constituționale nr. 37 din 07 decembrie 2021.

149. Verificând desfășurarea procedurii administrative, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă ca fiind pripite și declarative

concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare că Inspectoratul pentru Protecția Mediului a respectat toate procedurile legale la cercetarea disciplinară a funcționarului public, aplicarea sancțiunii disciplinare și emiterea ordinului contestat, în acesta fiind descrise circumstanțele de fapt și de drept care au dus la emiterea actului administrativ, menționând că actul contestat corespunde cerințelor legale privind conținutul și forma actului administrativ, motivarea și oportunitatea acestuia fiind relevată pe deplin, fapt care determină legalitatea acestuia. Or, afirmațiile acestuia că ar fi fost provocat au rămas fără nici o argumentare.

150. Ține de menționat că în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut că fenomenul corupției subminează democrația și statul de drept, conduce la încălcarea drepturilor omului, subminează economia și erodează calitatea vieții. Prin urmare, lupta împotriva corupției este parte integrantă a garantării respectării statului de drept. Curtea relevă că lupta împotriva corupției a fost declarată obiectiv național prin diverse angajamente internaționale și documente naționale (HCC nr. 7 din 16 aprilie 2015, §§ 33-34; HCC nr. 32 din 5 decembrie 2017, § 53). Pentru asigurarea atingerii scopului propus, legiuitorul a introdus în Codul de procedură civilă Capitolul XXXIV², care prevede procedura de autorizare a testării integrității profesionale și apreciere a rezultatului testului de integritate profesională. În sensul pct. 84-85 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 37 din 07 decembrie 2021 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 343⁸ din Codul de procedură civilă (aprecierea rezultatului testului de integritate profesională) (sesizarea nr. 41g/2021), Curtea a stabilit că, instanța de contencios administrativ care, eventual, va examina testul contestat va trebui să contrapună, pe de o parte, probele aduse de agentul public testat negativ și, pe de altă parte, rezultatele testului negativ constatate printr-o încheiere judecătorească adoptată în baza articolelor 343/8 din Codul de procedură civilă și 17 alineatele (2), (3) și (4) din Legea privind evaluarea integrității instituționale.

151. Cele menționate supra, atestă ca fiind pripite constatările instanței de apel că instanța de fond a examinat cauza multiaspectual și complet, concluziile acestora fiind eronate și formale.

152. În consecință, Completul de judecată reține că decizia instanței de apel nu satisface exigențele art. 6 din CEDO și ale art. 118 alin. (1) și (3) din Codul administrativ referitoare la motivarea hotărârilor. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (ex. Ruiz Torija c. Spaniei, Helle c. Finlandei) stabilește obligația instanțelor de a răspunde efectiv argumentelor esențiale formulate de părți. O hotărâre nemotivată sau formal motivată echivalează cu lipsa unei examinări reale a cauzei. 41. Potrivit art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, decizia instanței de apel urmează a fi casată, întrucât eroarea judiciară rezultată din neexaminarea motivelor de apel nu poate fi corectată în etapa recursului.

153. În aceste condiții, cauza urmează a fi trimisă spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată, pentru o nouă analiză efectivă a tuturor criticilor formulate în apel.

154. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI:

Admite recursul depus de Victor Decuseară, reprezentat de avocatul Veaceslav Roșca.

Casează integral decizia din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Decuseară împotriva Inspectoratului pentru Protecția Mediului, terț Centrul Național Anticorupție cu privire la anularea actelor administrative, restabilirea în funcție, încasarea plăților salariale pentru perioada absenței forțate de la muncă și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la rejudecare, la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecători.

Decizia este nu se supune căilor de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc